

Bemærkninger til lovforslaget

Den søgte bemyndigelse skal i lighed med tidligere lånebemyndigelser tjene til at modvirke likviditetsvirkningen af det statslige budgetunderskud. Budgetunderskuddet indebærer isoleret set en udvidelse af likviditeten i samfundet, som uden indgreb ville betyde en kraftig lempelse af pengepolitikken, hvilket ikke ville være forsvarligt. Gennem salg af statspapirer modvirkes en uønsket stigning i likviditeten.

I lighed med den seneste lånebemyndigelse, jfr. § 2 i lov nr. 133 af 28. marts 1984, er der tale om en samlet nettobemyndigelse til finansministeren, omfattende en forøgelse af den indenlandske statsgæld med indtil 50 mia kr.

Statens indenlandske låntagning sker gennem salg af statspapirer til Nationalbanken, som herefter udbyder papirerne. Statens indenlandske bruttolåntagning har i 1984 udgjort 117,1 mia kr. til nominel værdi. Afdrag og indfrielse har i samme periode andraget 58,2 mia kr., således at nettolåntagningen har udgjort 58,9 mia kr. Opgjort til kursværdi har staten brutto optaget indenlandske statslån for 103,9 mia kr.

Bruttokasseunderskuddet, der danner udgangspunkt for opgørelsen af behovet for lånebemyndigelse, indeholder en række poster, som beløbsmæssigt er ganske store, og som ikke har indenlandsk likviditetsvirkning. De betalinger til/fra staten, som ikke påvirker likviditeten i den private sektor, vedrører først og fremmest renter og afdrag på udenlandsk statsgæld samt andre statslige betalinger til og fra udlandet. Hertil kommer rente- og overskudsoverførsel til staten fra Nationalbanken. For en række andre ind- og udbetalingskategorier kan der være tale om, at kun en del påvirker likviditeten i den private sektor, f.eks. fordi der er tale om statslige vare- og tjenestebetalinge til udlandet.

Statens indenlandske bruttolåntagning til kursværdi på 103,9 mia kr. i 1984 modsvarede ca. 122 pct. af bruttokasseunderskuddet korrigeret for de nævnte betalinger til/fra udlandet og Nationalbanken mod ca. 113 pct. i 1983. Stigningen i bruttofinansieringsgraden i 1984 i forhold til de senere år

skal ses på baggrund af udviklingen i de øvrige likviditetsbestemmende faktorer. Der har således i 1984 været en væsentlig privat nettovalutatilgang, som afspejler dels en meget betydelig privat nettokapitalimport, dels sektorens løbende betalingsbalanceoverskud. Den forudsatte indenlandske bruttolåntagning på 100 mia kr. i 1985 tager ligeledes udgangspunkt i de skønnede indenlandske likviditetsvirkninger af bruttokasseunderskuddet og af den private valutatilgang og andre likviditetspåvirkende faktorer, herunder den øvrige offentlige nettokapitalimport, således at pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken ultimo 1985 skønnes at svare til niveauet for de senere år. Med disse – usikre – forudsætninger bliver den korrigerede bruttofinansieringsgrad for 1985 knap 110 pct.

Den søgte lånebemyndigelse på indtil 50 mia kr. i nominel værdi med tillæg af rest fra tidligere bemyndigelser på 52 mia kr. ultimo 1984 ventes under hensyntagen til kurstab ved emissionen og til det indenlandske bruttokasseunderskud samt de øvrige likviditetsbestemmende faktorer at kunne dække en betragtelig del af 1986. Bemyndigelsen skønnes endvidere at indeholde en vis sikkerhedsmargin i forhold til usikkerheden omkring udviklingen i likviditetsforholdene.

Tabel 1. Indenlandsk låntagning og lånebemyndigelse

Nominel værdi, mill. kr.	
Restbemyndigelse ultimo 1983	36.359
Salg til Nationalbanken i 1984	117.146
Indfrielse af statsgældsbeviser og statsobligationer i 1984	58.243
Lånebemyndigelse, lov nr. 133 af 28. marts 1984	75.000
Restbemyndigelse ultimo 1984	52.456

Der er siden fremsættelsen af det seneste lovforslag om indenlandsk lånebemyndigelse i februar